

STANDARD UNECE FFV-02
za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo

MARELIC

IZDAJA 2010

ZDRUŽENI NARODI
New York in Ženeva, 2010

OPOMBA

Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu

Standardi tržne kakovosti, ki jih je pripravila Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo (UNECE), pomagajo spodbujati mednarodno trgovino, pospeševati proizvodnjo visoke kakovosti, izboljševati donosnost in ščititi koristi potrošnikov. Standarde UNECE uporabljajo vlade, proizvajalci, trgovci, uvozniki in izvozniki ter druge mednarodne organizacije. Zajemajo širok obseg kmetijskih proizvodov, vključno s svežim sadjem in zelenjavo, suhimi in posušenimi proizvodi, semenskim krompirjem, rezanim cvetjem, jajci in jajčnimi izdelki.

Pri dejavnostih delovne skupine lahko enakopravno sodelujejo vse članice Združenih narodov. Prosimo, da za več informacij o standardih v kmetijstvu obiščite našo spletno stran <www.unece.org/trade/agr>.

Sedanji pregledani standard za marelice temelji na dokumentu ECE/TRADE/C/WP.7/2009/7, ki ga je pregledala in sprejela delovna skupina na svoji 66. seji.

Uporabljene oznake in predstavitev gradiva v tej publikaciji ne izražajo kakršnega koli mnenja Sekretariata Združenih narodov o pravnem statusu katere koli države, ozemlja, mesta ali območja ali njegovih organov ali o razmejitvi njegovih meja. Navedba imen podjetij ali trgovskih proizvodov ne pomeni, da so jih Združeni narodi potrdili.

Vse gradivo se sme brezplačno navajati ali ponovno tiskati, vendar je treba navesti vir.

S kakršnimi koli opombami ali poizvedbami se, prosimo, obrnite na:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
E-naslov: agrstandards@unece.org

Standard FFV-02 UNECE za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo marelic

I. Opredelitev proizvoda

Ta standard se uporablja za marelice sort (kultivarjev), vzgojenih iz *Prunus armeniaca* L., ki se potrošnikom dobavljajo sveže, ne pa za marelice, namenjene za industrijsko predelavo.

II. Določbe o kakovosti

Namen tega standarda je opredeliti zahteve glede kakovosti za marelice v fazi izvoznega nadzora po pripravi in pakiranju.

Če pa se uporablja v fazah po izvozu, smejo plodovi glede na zahteve standarda kazati:

- neznatno pomanjkanje svežosti in čvrstosti,
- plodovi, uvrščeni v razreda, ki nista razred "ekstra", pa neznatno kvarjenje zaradi njihovega razvoja in pokvarljivosti.

Lastnik/prodajalec proizvodov takih plodov ne sme razstavljati ali jih ponuditi v prodajo ali dostaviti ali tržiti drugače kakor v skladu s tem standardom. Odgovoren je za spoštovanje te skladnosti.

A. Minimalne zahteve

Ob upoštevanju posebnih določb za vsak razred in dovoljenih odstopanj morajo biti marelice v vseh razredih:

- nepoškodovane,
- zdrave; izločeni so plodovi, ki so zaradi gnitja ali kvarjenja neprimerni za uživanje,
- čiste, praktično brez vsake vidne tuje snovi,
- praktično brez škodljivcev,
- brez poškodb, ki bi jih na mesu povzročili škodljivci,
- brez odvečne zunanje vlage,
- brez kakršnega koli tujega vonja in/ali okusa.

Razvitost in stanje marelic morata biti taka, da:

- prenesejo prevoz in ravnanje z njimi,
- prispejo v namembni kraj v zadovoljivem stanju.

B. Zahteve glede zrelosti

Razvitost in zrelost marelic morata biti taki, da je omogočeno njihovo nadaljnje zorenje, dokler ne dosežejo zadovoljive stopnje zrelosti. Obarvanost, ki je značilna za sorto in nastaja iz osnovne obarvanosti, mora biti prisotna na najmanj 30 % površine najmanj zrelega plodu.

C. Razvrstitev

Marelice se razvrščajo v tri razrede:

(i) Razred "ekstra"

Marelice v tem razredu morajo biti odlične kakovosti. Biti morajo sortno značilne ob upoštevanju okoliša, v katerem je sadje pridelano.

Meso mora biti popolnoma zdravo.

Biti morajo brez pomanjkljivosti, razen neznatnih površinskih pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz plodu, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja.

(ii) I. razred

Marelice v tem razredu morajo biti dobre kakovosti. Biti morajo sortno značilne ob upoštevanju okoliša, v katerem je sadje pridelano.

Meso mora biti popolnoma zdravo.

Dovoljene so lahko te neznatne pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz plodu, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- neznatne pomanjkljivosti v obliki,
- neznatne pomanjkljivosti v razvoju,
- neznatni sledovi otiskov, ki niso večji od 1 cm² celotne površine,
- neznatne poškodbe kože, vključno z neznatnimi zaraslimi razpokami, ki so lahko:
 - dolge največ 1 cm pri poškodbah podolgovate oblike,
 - velike največ 0,5 cm² skupne površine pri drugih poškodbah,
 - velike največ 10 % skupne površine pri mrežavosti plodov.

(iii) II. razred

V ta razred se uvrščajo marelice, ki ne izpolnjujejo zahtev za uvrstitev v višja razreda, izpolnjujejo pa zgoraj določene minimalne zahteve.

Meso mora biti brez večjih poškodb.

Dovoljene so lahko te pomanjkljivosti, če marelice ohranijo temeljne značilnosti glede kakovosti, sposobnosti ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- pomanjkljivosti v obliki,
- pomanjkljivosti v razvoju, vključno z odprtimi koščicami, pod pogojem, da je plod zaprt, meso pa zdravo in ni razbarvano.
- otiski, ki niso večji od 1 cm² skupne površine,
- poškodbe kože, vključno z neznatnimi zaraslimi razpokami, ki:
 - so lahko dolge največ 2 cm pri poškodbah podolgovate oblike,
 - so lahko velike največ 1 cm² skupne površine pri drugih poškodbah,
 - lahko pokrivajo največ 15 % skupne površine pri mrežavosti.

III. Določbe o velikosti

Velikost se določi z največjim premerom ekvatorialnega dela.

Najmanjša velikost je 30 mm.

Da se zagotovi izenačenost po velikosti, sme biti razlika v velikosti plodov v isti enoti

pakiranja največ 5 mm v razredu "ekstra" in 10 mm v I. in II. razredu (pri sortiranju po velikosti).

Izenačenost po velikosti je obvezna za razred "ekstra" in I. razred.

IV. Določbe o dovoljenih odstopanjih

Na vseh stopnjah trženja so v vsaki enoti pakiranja za plodove, ki ne izpolnjujejo zahtev za navedeni razred, dovoljena odstopanja glede kakovosti in velikosti.

A. Dovoljena odstopanja glede kakovosti

(i) Razred "ekstra"

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 5 % marelic, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za I. razred. Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 0,5 % plodov, ki izpolnjujejo zahteve glede kakovosti za II. razred.

(ii) I. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % marelic, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za II. razred.

Pri tem odstopanju je lahko skupno največ 1 % plodov, ki ne izpolnjujejo niti zahtev glede kakovosti za II. razred niti minimalnih zahtev, ali nagnitih plodov.

(iii) II. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % marelic, ki ne izpolnjujejo niti zahtev za ta razred niti minimalnih zahtev. Pri tem odstopanju sta lahko skupno največ 2 % nagnitih plodov.

Pri tem odstopanju so dovoljeni plodovi, ki so odprti v pecljevi jamici, in plodovi z odprto koščico.

B. Dovoljena odstopanja glede velikosti

Za vse razrede (pri sortiranju po velikosti): dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % marelic, ki ne izpolnjujejo zahtev glede velikosti.

V. Določbe o predstavitvi

A. Izenačenost

Vsebina vsake enote pakiranja mora biti izenačena in mora vsebovati le marelice istega porekla, sorte, kakovosti in velikosti (pri sortiranju po velikosti), v razredu "ekstra" pa morajo biti plodovi izenačeni tudi po obarvanosti.

Vidni del vsebine enote pakiranja mora biti reprezentativen za celotno vsebino.

B. Embalaža

Marelice morajo biti pakirane tako, da so ustrezno zaščitene.

Notranji material enote pakiranja mora biti čist in take kakovosti, da preprečuje nastajanje poškodb plodov od zunaj ali znotraj. Dovoljena je uporaba materiala, zlasti papirja ali žigov s trgovskimi oznakami, če se pri tiskanju ali etiketiranju uporablja nestrupeno črnilo ali lepilo.

Nalepke, ki so posamično nalepljene na plod, morajo biti take, da njihova odstranitev ne pusti nobenih vidnih sledov lepila ali poškodb na kožici.

Enote pakiranja ne smejo vsebovati nobene tuje snovi.

VI. Določbe o označevanju

Vsaka enota pakiranja¹ mora imeti na isti strani enote pakiranja natisnjene te čitljive in neizbrisljive oznake, ki so vidne od zunaj:

A. Identifikacija

Pakirnica in/ali odpravnik/pošiljatelj:

Ime in dejanski naslov (npr. ulica/mesto/regija/poštna številka in država, če se razlikuje od države porekla) ali kodna oznaka, ki jo je uradno priznal državni organ.²

B. Vrsta proizvoda

- "Marelice", če vsebina ni vidna od zunaj.
- Ime sorte za razred "ekstra" in I. razred.

C. Poreklo proizvoda

- Država porekla³ in neobvezno območje pridelave ali nacionalno, regionalno ali lokalno ime.

D. Prodajne označbe

- Razred
- Velikost (pri sortiranju po velikosti), izražena z najmanjšim in največjim premerom.

E. Uradni kontrolni znak (neobvezno)

Sprejeto leta 1961

Zadnjič pregledano leta 2010

V okviru programa OECD za uporabo mednarodnih standardov za sadje in zelenjavo je bila objavljena pojasnjevalna ilustrirana brošura o uporabi tega standarda. Publikacijo je mogoče dobiti v knjigarni OECD na: www.oecdbookshop.org.

¹ Te določbe o označevanju ne veljajo za prodajno embalažo, ponujeno v enotah pakiranja.

² Notranje zakonodaje številnih držav zahtevajo izrecno navedbo imena in naslova. Vendar pa je treba, kadar je uporabljena kodna oznaka, poleg nje navesti "pakirnica in/ali odpravnik (ali ustrezne okrajšave)", pred kodno oznako pa (črkovno) kodo države/območja po ISO 3166, in sicer države porekla oz. države, ki je priznala kodno oznako.

³ Navesti je treba polno ali običajno uporabljeno ime.